

Şiddet insanlardır. Çaresizlikle ve çaresizliğe gel geç de olsa çözümler arama ihtiyacı hissetmeyle ortaya çıkan sürekli bir telaş hali şiddeti uygulayan değil, uygulanan şiddetin bir aracı olduğunu saklar insanın gözünden. Katliamlar kitaplarda, gazetelerde, radyo ve televizyondadır. Yaşanan ve aracı olunansa çaresizliktendir, telaştır. İnsan kendini aracılık hissinden kurtaran özüne bağladığı insan ötesi bir amaçla vidanını aştığında aracılık aracılık değil de doğası olarak gözüktür: Yaşanan şiddet şiddet değil, hoşluğa götüren münferit bir nahoşluktur.

Devlet için meşruiyet kaygısı olmalıdır, habuki bu haldeki insanların ilişkilerinin örgüsünün bir burjuva ekiple hemen hemen kullanılabilir bir mekanizmaya dönüşmesi sırasında meşruiyet elan aranmaz, gelecekte olacağına iman edilir; ya devlet önemsenmeyen ve her an değişen yasalar, anlaşmalar ve mevzuattadır ya da bu da uymuyorsa devlet diye görülen şiddet uygulamalarına konu olur. Dolayısıyla, içinde yaşandığında ancak gelecekte geriye bakışla devletten söz edilebilir, insan zihninin düzene sokma eğilimi sonucu olarak. Kategorik olarak “devlet hiç olmasın,” diyenler böyle bir dönemde devletin olmayışını hissedip, sevinebilirler bile. Eskisi de pek masum değildir ama, fail aranacaksa, eski, devralınan devlete değil, kurulacağı beklenen devlete bakılmalıdır; bakıldığında o telaşla ne görülebilecekse artık.